

NORGES NATURVERNFORBUND

BESKJED

TIL

FRA

Pge
Thor.
Årsm. -71 - Represent. an
Tlf. fra Bjørnstad, 414: Julie,
han var NNU's mann i No
dette blir styket i Årsm. -72.

EMD Nr. 4631

DATO:

25/7.72

Kl.:

MOTTA

MELDING OM
VIRKSOMHETEN I 1971

ÅRET 1971.

1971 har på mange måter vært et begivenhetsrikt år for naturvernet. Mengden av saker som NNV har kunnet behandle har vist betydelig økning, og spenner over et videre felt enn før. Også når det gjelder den alminnelige naturverninteressen kan vi på grunnlag av et økende antall henvendelser og forespørsler til sekretariatet, både fra enkeltpersoner og institusjoner, registrere en påtakelig økning. Derimot har den stigende naturverninteressen ikke gitt seg utslag i økende vekst i medlemstallet. Medlemstallet økte i 1971 med 32 % mot 50 % året før.

Et positivt utslag av den våknende naturverninteressen fikk vi i forbindelse med Sperstadutvalgets innstilling om vassdragsvern. Et overraskende stort antall av de organisasjoner og offentlige institusjoner som uttalte seg sluttet opp om Sperstadutvalgets syn.

En viktig henvendelse på naturvernårets område i 1971, og den som etter alt å dømme vil få den største betydningen på lang sikt, er beslutningen om å opprette et naturverndepartement. Et klart naturvernssyn i tråd med intensjonene bak tanken om et naturverndepartement, finner vi også i en rekke lovutkast som ble lagt fram. Det gjelder lov mot forsving av naturen, ny fjellov, strandplanlov (vedtatt i 1971) og ny reinbeitekonvensjon.

Vi fikk i løpet av 1971 tre nye nasjonalparker, tre nye naturreservater og ett landskapsvernområde.

1971 var til dels preget av en ganske skarp naturvern-debatt, og mye tyder på at det er i ferd med å utkrystallisere seg en mer markert motstand mot naturvern enn før. Sett fra naturvernssynspunkt er dette ikke bare negativt, dels fordi man nå kan danne seg et klarere bilde av hvor motstanden finnes, og dels fordi det strengere klima understreker nødvendigheten av at naturvernet samler seg om rene og utvetydige standpunkter, både når det gjelder enkelt saker og grunnleggende prinsipper.

REPRESENTANTSKAPSMØTET 1971

ble holdt i Bodø i dagene 4.—5. juni. Protokoll fra

møtet er gjengitt i «Norsk Natur» nr. 3-71, s. 98—108. Her bringes et resymé.

I åpningstalen ga *formannen, Odd Lohne*, en oversikt over de fremskritt som naturvernet kunne registrere det forløpne år. Særlig fremhevet han forbedringer i lovsektoren. Han omtalte Sperstadutvalgets innstilling om verneplan for vassdrag som et godt grunnlag i arbeidet for å få sikret en del vassdrag for ettertiden. Videre berørte han spørsmål i forbindelse med kraftkrevende industri, luftforurensinger, Nordsjøoljen m.v. Han avsluttet med å behandle en del sentrale organisasjons-spørsmål og takket alle frivillige medarbeidere for deres innsats.

Debatten i forbindelse med hovedlinjene for forbundets virksomhet konsentrerte seg om det fremlagte «Arbeidsprogram» og om «Retningslinjer for arbeidet». Det var enighet om å bruke arbeidsprogrammet utad og sørge for stadig ajourføring ved en komité som skal ha saken under oppsikt. Det var enighet om å bruke «retningslinjene» som intern rettesnor inntil de, bl.a. etter vurdering i kretsforeningene, har funnet sin endelige form.

Sperstadutvalgets innstilling om verneplan ble inngående drøftet og man ble bl.a. enige om hvordan NNV skulle behandle saken videre. Representantskapet fattet vedtak som påla landsstyret å gi arbeidet med verneplanen høyeste prioritet.

Generalsekretæren redegjorde for «Aksjon Hardangervidda» og meddelte at aksjonen ville bli ført videre til en verneplan er vedtatt.

Oddlaug Brunvoll og *Per Hornburg* (begge NoNV) orienterte om planer for utnyttning av vannkraften i Saltfjell-området. Representantskapet vedtok å sende et brev til Regjeringen med krav om en totalvurdering og samlet plan for området før inngrep settes i verk.

Bjarne Bugge (FNV) redegjorde for kraftverkplanene i Alta—Kautokeinovassdraget og de konsekvenser reguleringene kunne få for klima, bosetting, plante- og dyreliv m.v. Han anmodet om støtte fra NNV, hvilket ble lovet.

Magnar Norderhaug (landstyret) hadde utarbeidet en

skriftlig redegjøelse om *Svalbard og naturvernet*. Diskusjonen førte til vedtak om å sende brev til Regjeringen med anmodning om at bevarings- og vedlikeholdshensynet bør være det primære ved ressursforvaltningen i Svalbardområdet og at teknisk-økonomiske inngrep bør være det sekundære.

Også i forbindelse med drøftinger om Naturvernlovens § 2 vedtok representantskapet å sende brev til Regjeringen med henstilling om straks å sette paragrafen ut i livet.

Jaktlovgivningen, som første gang ble behandlet av landsmøtet i 1965, ble påny tatt opp, og det ble vedtatt å henstille til Regjeringen om straks å ta stilling til Nordisk Råds forslag av 1963 om grunnprinsipp for jaktlovgivningen, slik at jaktlovrevisjonskomiteen med utgangspunkt i et utvetydig prinsippvedtak kunne fullføre sitt arbeide.

Annen dag av forhandlingene var viet interne saker. Under behandling av årsmelding, regnskap og budsjett fremkom en rekke nyttige kommentarer, særlig med sikte på bedring av forbundets økonomi. Kontingentsatsen på kr. 20,— for årsbetalende medlemmer ble gjort gjeldende også for 1972. Ordningen med at kontingent for personlige medlemmer i sin helhet tilfaller kretsforeningene første år, når medlemstegningen skyldes kretsforeningenes verving, ble forlenget «inntil videre».

Av saker som for øvrig var oppe til drøftelse nevnes «Status og kontingentfordeling for kollektivt tilsluttende organisasjoner m.v.» og «Naturvernets terminologi».

Spørsmålet om NVV's forhold til «International Union for Conservation of Nature and Natural Resources» — IUCN — ble inngående drøftet. Det var enighet om at NNV bør tre ut av IUCN såfremt ikke NNV ved bevilgning fra det offentlige fullt ut blir i stand til å representere Norge på en tilfredsstillende måte.

Organisasjonssekretæren redegjorde for arbeidet med reorganisering av «Natur og Ungdom». Det ble vedtatt å få saken sluttbehandlet av representantskapsmøtet i 1972.

Ved valgene trådte styremedlemmene Johan Melander

og Loyd Villmo ut. Begge frasa seg gjenvalg. Det samme gjaldt varamennene Elin Conradi og Sigv. Normann Hanssen. Det nye landsstyres sammensetning fremgår av oversikten bakerst i årsmeldingen.

Valgkomiteen, Aksel Foyen, Ragnar Vik og Einar M. Møller ble gjenvalgt.

Revisjonsfirmaet Johan Engelstad og Jonn Hoen, statsaut. revisorer, hadde meddelt at det ikke kunne ta gjenvalg. Til ny revisor valgtes statsaut, revisor Henning Ziesler, Oslo.

Neste representantskapsmøte ble besluttet lagt til Østlandsområdet; nærmere fastsettelse av sted og tid ble overlatt landsstyret og ØNV.

LANDSSTYRET OG STYREUTVALGET

hadde i 1971 henholdsvis 4 og 6 møter. Landsstyret behandlet 74 og styreutvalget 59 saker.

I 1971 ble arbeidet med å finne fram til en smidigere ordning vedrørende forbundets faglige råd, komitéer og utvalg.

Faglig råd.

Et fellesmøte 2. mars 1971 tok sikte på å gi landsstyret impulser av organisasjonsmessig karakter. Møtet konkluderte med at landsstyret måtte ha full frihet til å reorganisere råd, komiteer og utvalg.

Landsstyret tok sikte på å knytte til seg en stab av eksperter i et konsultativt fagutvalg. Når det reises saker hvor forbundets engasjement ønskes, kan man her finne fagfolk til å utrede saken (ad hoc-utvalg).

Medlemmene av det konsultative fagutvalget oppnevnes og får sitt oppdrag av Landsstyret (se organisasjonsplanen bakerst).

Funksjonstiden er 3 år, og følger kalenderåret. Der- som det er gjensidig ønske om det, kan funksjonstiden forlenges.

Komiteer.

Landsstyret mener at visse spørsmål er av den karakter at det er nødvendig å ha permanente komiteer.

Komiteene er: Finanskomité, Program- og vedtekts-

komité og Redaksjonskomité (se organisasjonsplanen).

Mandat for komiteene:

Finanskomiteen: Komiteen fungerer som rådgivende organ for landsstyret, men vil også ved direkte engasjement arbeide for å styrke NNV's økonomi til finansiering av aktuelle saker.

Program- og vedtektskomiteen: Overensstemmende med vedtak og synspunkter som fremkommer fra kretsforeningene, representantskapet eller landsstyret skal komiteen sørge for å fremme forslag til endringer av/tillegg til NNV's vedtekter, arbeidsprogram og retningslinjer for arbeidet. Komiteen skal dessuten kunne fremme forslag til slike endringer på eget initiativ.

Redaksjonskomiteen: Redaksjonskomiteen er rådgiver for redaktøren og skal bistå ham i arbeidet med forbundets utadrettede opplysnings- og informasjonsvirksomhet, herunder bl. a. tidsskrift og andre trykksaker, pressetjeneste og annen kontakt med massemedia, utstillinger, produksjon av undervisningsmidler og annet arbeid i skole- og undervisningssektoren. Komiteen sammenkalles når redaktøren eller minst 2 av komiteens medlemmer ønsker det.

SEKRETARIATET

ble i 1971 styrket ved at Naturvernårets sekretariat ble knyttet til forbundet. Per Valset ble ansatt som organisasjonssekretær og Liv Mile som kontordame fra 1. mars.

I stedet for kontordame Eli Petersen og Liss Jørgensen som sluttet h.h.v. 30. april og 31. mai, ble Edith Sagen ansatt fra 1. mai.

Vedr. sekretariatets bemanning pr. 31. desember vises til oversikten bakerst i årsmeldingen.

Den kontakt som i 1970 ble tatt med militære myndigheter med sikte på overtakelse av nye og varige kontorlokaler, førte ikke fram.

Sekretariatet har i stedet tatt kontakt med en rekke andre «trangbodde», idéelle organisasjoner, drøftelser om et eventuelt fellesarrangement er påbegynt.

REVISOR.

Fra 1. januar 1971 har forbundets regnskaper vært revidert av statsautorisert revisor Henning Ziesler, Oslo.

ØKONOMIEN

Forbundets økonomiske stilling er fortsatt svak og fremgår av vinnings- og tapskonto samt status pr. 31. desember 1971 (se årsregnskapet).

I forhold til 1970 er imidlertid inntektene øket med vel kr. 280 000,— til totalt kr. 774 549,73 og utgiftene med ca. kr. 240 000,— til totalt kr. 785 008,53.

Medlemskontingenten ble i 1971 forhøyet fra kr. 15,— til kr. 20,—.

Bare kontingenten for 1971 og restanser fra tidligere år er inntekstført. Forskuddsbetalte kontingenter for 1972 er således ikke tatt til inntekt.

Etter initiativ og oppfordring fra maleren Reidar Fritzvold ble det avviklet et kunstlotteri til inntekt for Norges Naturvernforbund. 98 bildende kunstnere deltok (se Norsk Natur nr. 2/71).

125 separate arbeider fra 98 bildende kunstnere ble gitt til lotteriet. I tillegg laget Reidar Fritzvold et litotrykk med titelen «Vinterdag i Nordmarka» i et opplag av 375, hvorav 289 ble trukket ut som ekstragevinster.

Det ble solgt 211 lodd à kr. 500,—. Dette ga en bruttoinntekt på kr. 105 500,—. Utgifter i forbindelse med lotteriet beløp seg til kr. 24 901,20 slik at nettogevinsten ble på kr. 80 598,80.

Økningen i avkastningen på fonds utgjør gevinst ved salg av aksjer. Kursverdien ved årsskiftet på gjenværende verdipapirer som hører inn under fondene ligger ca. kr. 4 500,— høyere enn den bokførte verdi.

Forbundets søknad om refusjon av utgifter i forbindelse med planlagte vassdragsreguleringer er blitt avslått av Industridepartementet, men saken vil bli tatt opp igjen.

Det har i årets løp ikke vært nødvendig å trekke på kassekreditten i Christiania Bank og Kreditkasse, som utgjør kr. 50 000,—.

BIDRAG

Statsbidraget for 1971 ble øket med kr. 100 000,— til kr. 200 000,—. Som tilleggsbevilgninger mottok NNV kr. 30 000,— på slutten av året. Direktoratet for Jakt, viltstell og ferskvannsfiske ytet kr. 25 000, til utgivelsen av «Norsk Natur». Norges Statsbaners årlige bidrag var på kr. 2 000,—.

Av kommunale bidrag nevnes Oslo med kr. 25 000,— Stavtanger kr. 2 500,— og Bergen kr. 2 000,—. For øvrig har en rekke kommuner gitt bidrag fra kr. 100,— til kr. 200,—.

Bidrag fra konsul Viriks legat ble i 1971 forhøyet med kr. 15 000,— til kr. 50 000,—.

NNV har dessuten mottatt bidrag på kr. 5 000,— fra h.h.v. Den norske Bryggeriforening, A/S Denofa og Lilleborg Fabrikker, Felleskjøpet Oslo og Norsk Brændselsolje A/S.

«Aksjon» Hardangervidda's tikronerulling med sikte på helsides avisannonser innbrakte kr. 149 109,33. Herav er foreløpig kr. 116 738,51 disponert.

Av bundne midler ble det overført kr. 100 693,05 fra 1970. Av disse er det i løpet av 1971 disponert kr. 34 296,35 til formålene.

ORGANISASJONSARBEIDET

KRETSTORENINGENE — MEDLEMSTALLET

Forbundet hadde i 1971 17 tilsluttede kretsforeninger. Oppstillingen på neste side viser de enkelte foreningenes og forbundets samlede medlemstall. Som det fremgår av oppstillingen, økte medlemstallet med 32 prosent.

Kretsforeninger	Medl.tall 31/12-70	Medl.tall 31/12-71	Prosentvis	
			Tilvekst 1971	Økning 1971
Personlige medl.				
Østlandske	5 620	7 397	1 777	32
Hedmark	476	640	164	35
Oppland	475	578	103	22
Kongsberg	152	280	128	84
Vestfold ¹⁾	—	610	610	—
Aust-Agder	221	271	50	23
Vest-Agder	217	304	87	40

Haugaland	162	395	233	144
Rogaland	440	545	105	24
Vestlandske	1 566	1 844	278	18
Møre og Romsdal	670	818	148	22
Sør-Trøndelag	2 838	3 013	175	6
Nord-Trøndelag	569	781	212	37
Nordland	509	599	90	18
Troms	278	590	312	112
Finnmark	81	141	60	74
Sør-Varanger	68	80	12	18
Direkte tilsluttet NNV	102	123	21	21
Hovedmedl.				
årlig. bot.	14 444	19 009	4 565	32
Livsvarige	374	371	(3)	
Total	14 818	19 380	4 562	

¹⁾ Tidligere under Østlandske Naturvernforening.

Dessuten hadde «Natur og Ungdom» ved årsskiftet 374 medlemmer.

MEDLEMSVERVING

Kretsforeningenes verving på det lokale plan har totalt gitt best resultat i 1971. Første års kontingent fra nye medlemmer som ble vervet på kretsforeningenes initiativ tilfalt også i 1971 i sin helhet vedkommende forening. Som det fremgår av oppstillingen ovenfor har enkelte foreninger fordoblet medlemstallet.

272 000 vervekort ble sendt ut som bilag til «Motor» og «Norsk Skoleblad». Forbundet fikk dessuten stilt en helside i novembernummeret av «Det Beste» til rådighet for en verveannonse.

Medlemsvervingen i 1971 ga dette resultat:	
Direkte verving i kretsforeningene	2 120 medl.
245 000 vervebilag «Motor» nr. 5/1971	1 573 »
Innmeldinger direkte til NNV	1 090 »
27 000 vervebilag til «Norsk Skoleblad» nr. 22/71	310 »
Verveannonse «Det Beste» november/1971	127 »
Nye, årlige betalende, hovedpers.	5 220 »

Vel 400 medlemmer er i løpet av året gått over til familiemedlemskap.

REPRESENTASJON I ANDRE ORGANISASJONER

Forbundet representerer Norge i International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (I.U.C.N.).

I henhold til vedtak på representantskapsmøtet 1971 vil forbundet vurdere forholdet til I.U.C.N., herunder fortsatt medlemskap, mulighetene for å påvirke valg av norske representanter i kommisjoner og utvalg og forbundets økonomiske evne til å ivareta en tilfredsstillende representasjon.

Vedr. annen representasjon vises til oversikten sist i årsmeldingen.

PROGRAM OG RETNINGSLINJER

På representantskapsmøtet 1971 ble fremlagt utkast til «Arbeidsprogram» og «Retningslinjer for arbeidet». Arbeidsprogrammet ble vedtatt og det var enighet om at det skal nyttes utadvendt. «Retningslinjer for arbeidet» ble vedtatt sendt ut til kretsforeningene for at disse skulle kunne fremme forslag til endringer.

DESENTRALISERING AV FORBUNDETS SEKRETARIAT

Etter forslag fra Vestlandske Naturvernforening har spørsmålet om desentralisering av forbundets sekretariat ved fremtidige nyansettelser vært inngående drøftet på representantskapsmøtet, på formannsmøtet og i landsstyret. Hensikten er eventuelt å styrke kretsforeningene i deres arbeid.

Spørsmålet vil bli tatt opp igjen på neste representantskapsmøte.

FORMANNSMØTE.

Etter forslag fra Vestlandske Naturvernforening ble det den 23. oktober 1971 arrangert et uformelt formanns-

møte. Møtet behandlet i det alt vesentlige organisasjons-spørsmål som f.eks. utviklingen av lokallag i fylkene, konsultative fagutvalg i distriktene, økonomispørsmål og informasjonsarbeid. Enkelte naturvernsaker ble også behandlet.

Formannsmøtet diskuterte muligheten av å reorganisere konsultative fagutvalg f.eks. i Kristiansand, Stavanger, Bergen, Trondheim og Tromsø. Tanken fikk bred tilslutning og sekretariatet arbeider med å finne fram til en hensiktsmessig ordning.

Det var enighet om at møtet hadde hatt stor verdi, men at det muligens ville være like hensiktsmessig med distriktmøter.

LOKALLAG I FYLKENE

Den økende interesse for naturvern har ført til at det spontant har oppstått selvstendige naturvernforeninger på det helt lokale plan. Dette forhold har aktualisert spørsmålet om hvorvidt forbundets organisasjon bør ha tre ledd (forbund-krets-lokallag). Saken har vært drøftet ved flere anledninger, senest på formannsmøtet, uten at spørsmålet har funnet endelig avklaring. Dette skyldes først og fremst at naturvernproblemene har forskjellig karakter rundt om i landet slik at hver kretsforening selv må finne sin form, hvilket NNV's vedtekter legger opp til. Spørsmålet vil bli tatt opp på kommende representantskapsmøte.

HÅNDBOK FOR KRETSTORENINGENE

Sekretariatet har utarbeidet en håndbok som ajourført vil inneholde aktuelt stoff for kretsforeningene.

NYE FYLKESKRETSTORENINGER

Østlandske Naturvernforening har tatt skritt til å opprette fylkeskretsforeninger i Buskerud, Telemark og Østfold.

Innledende kontaktmøter for å avklare interessen i fylkene, er avholdt. Det tas primært sikte på å konstituere foreninger i Buskerud og Telemark i mars 1972.

NATUR OG UNGDOM (N.U.)

Under representantskapsmøtet på Sem i Asker i 1970 ble en ny organisasjonsform for «Natur og Ungdom» behandlet. Representantskapet vedtok «å gi organisasjonsformen et prøveår, og så ta saken opp på ny i representantskapsmøtet i 1971».

Virksomheten i prøveåret svarte ikke til forventningene, og landsstyret ga derfor sekretariatet i oppdrag å legge fram forslag til ny ordning.

I samarbeid med N.U.'s kontaktklubb for 1971, Oslo Feltbiologiske Ungdomsforening (O.F.U.) ble det utarbeidet forslag til nye vedtekter. På ekstraordinært landsmøte i N.U. 30.—31. oktober 1971 ble disse vedtatt, og retningslinjer for fremtidig virksomhet ble trukket opp.

For å få best mulig kontakt mellom NNV og N.U. er forbundet representert i N.U.'s styre v/organisasjonssekretæren.

Etter særskilt vedtak på representantskapsmøtet i Bodø skal vedtektene for N.U. fremlegges for representantskapet i 1972.

MØTER, KONFERANSER, FOREDRAG, BEFARINGER

Forbundets ansatte har i årets løp tilsammen holdt omkring 60 foredrag på møter i forskjellige organisasjoner, skoler m. v. og deltatt i flere konferanser, paneldebatter og befaringer.

Antall telefonhenvendelser og besøk ved kontoret er stadig stigende. Henvendelsene gjelder i stor utstrekning informasjonsmaterieil, f. eks. til skolebruk.

NATURVERNSAKER

1. FREDNINGER.

a. Versvik plantefelt, Porsgrunn.

Etter initiativ fra NNV kjøpte Norsk Hydro i 1928 et 10—12 da stort område på eiendommen Versvik i Eidanger. Hensikten med kjøpet var å verne bl.a. et par sjeldne orkidé-arter. Feltet

har etterhvert godd til med uønsket vegetasjon og forbundet fant det mest hensiktsmessig at stell og tilsyn ble overtatt av det offentlige. Da forekomsten fortsatt er verneverdig, fremmet derfor forbundet i juli et forslag overfor Kommunaldepartementet om at feltet fredes i medhold av naturvernlovens § 8 og § 11.

b. Urskogområde på Totenåsen.

I slutten av mai ble forbundet gjort oppmerksom på et meget interessant urskogområde på Totenårsen. En planlagt utvidelse av Steinsjøen skytefelt vil ødelegge mulighetene for opprettelse av et eventuelt skogreservat her.

NNV nedsatte et utvalg til å ta seg av saken — formann i utvalget er lege Sverre Langård. Henvendelser er sendt bl. a. Landbruksdepartementet og Forsvarsdepartementet, fylkesmannen i Oppland og Ø. Toten kommunestyre. Kommunaldepartementets administrasjon for friluftsliv og naturvern og naturverninspektøren anser området for verneverdig. Noen avgjørelse foreligger ikke.

c. Sandebukta i Vestfold.

Med utgangspunkt i Sandebuktas verneverdi skrev forbundet i september til Norges Vassdrags- og elektrisitetsvesen med innvendinger mot Sande kommunes planer om kloakkutslipp. Samtidig ble det henstilt til Norges Vassdrags- og elektrisitetsvesen å ta kontakt med de øvrige berørte sentralmyndigheter med sikte på å få utarbeidet en flerbbruksplan for området.

2. VASSDRAGSREGULERINGER, ANNEN ENERGIUTNYTTELSE

a. Verneplanen for vassdrag.

Som nevnt i årsmeldingen for 1970, ble Sperstadutvalgets rapport fremlagt den 30.12.1970. Rapporten ble bl. a. overlevert Vassdragsvesenets Hovedstyre som la fram sin innstilling til Industridepartementet den 24. juni.

Hovedstyrets forslag er vesentlig dårligere enn

den plan som er trukket opp i Sperstadutvalgets innstilling. Man ønsker bl.a. å trekke ut av Sperstadutvalgets verneplan de mest verdifulle vassdragsområder og konsesjonsbehandle de vassdrag som her berøres, ett for ett. Dette gjelder f. eks. Hardangervidda, Jotunheimen og Saltfjellet. Hovedstyret mener at Femunden bør utbygges. Forbundets styre, de nedsatte aksjonskomiteer og spesialutvalg, samt sekretariat, har viet denne saken spesiell oppmerksomhet i det forløpne år. Forbundet leverte den 30. september en fyldig uttalelse til Industridepartementet hvor retningslinjene for ressursutnyttelsen i Sperstadrapportens generelle del ble understøttet. Det ble dessuten fremholdt at Sperstadrapporten må legges til grunn for den verneplan Stortinget skal vedta, ikke Hovedstyrets innstilling som NNV anser som et rent partsinnlegg. NNV foreslo dessuten at ytterligere 7 vassdrag blir vernet og understreket Femundmarkas, Hardangerviddas, Jotunheimens, Saltfjellets og Finnmarkviddas sentrale betydning for naturvernet. Også Sperstadutvalgets forslag om at det får fortsette sitt arbeid med sikte på en verneplan nr. 2 fikk forbundets støtte og NNV pekte i den forbindelse på til sammen 23 vassdrag som her bør komme med. Endelig ble det pekt på at myndighetene snarest må ta i bruk virkemidler som reduserer økningen i energiforbruket i Norge. Forbundet har gjennom hele året drøftet og nøye vurdert sitt arbeid med verneplanen, og er kommet fram til følgende konklusjon: P.g.a. den noe uventede sterke oppslutning om Sperstadutvalgets verneplan, og NNV's uttalelse om denne, finner NNV det riktig å innta en avventende holdning inntil Industridepartementets framlegg i saken foreligger. Forbundet skal imidlertid bl.a. støtte og koordinere virksomheten til forskjellige aksjonsgrupper rundt om i landet. Ved årets utløp er Kommunaldepartementet og Industridepartementet i ferd med å utarbeide en stortingspropo-

sisjon om verneplanen. Saken er bebudet stortingsbehandlet våren 1972.

b. «Aksjon Hardangervidda», justerte kursen for sin virksomhet da Sperstadutvalgets innstilling forelå ved årsskiftet 1970/71. Fra å være noe som av mange ble oppfattet som en protestaksjon mot kraftutbygging, ble aksjonen lagt om til en ren støtteaksjon for det syn et flertall i Sperstadutvalget ga uttrykk for. Aksjone ns nye linje fremgår best av følgende «opprop» som ble formulert i januar 1971:

«Hardangervidda er et naturområde uten sidestykke i Europa. Landskapets variasjonsrikdom, det enestående plante- og dyrelivet og mengden av vann og vassdrag gjør denne høyfjellsletten til et uerstattelig og uvurderlig område både for friluftsliv og naturopplevelse, og for naturvitenskapelig og arkeologisk forskning.

Som alle områder med arktisk karakter er Hardangervidda ytterst sårbar. Særlig alvorlig er manipulering med vannet, som ikke bare etterlater skjemmende spor, men som forstyrrer selve balansen i naturen. En vassdragsregulering er en irreversibel prosess — naturen går tapt for alltid. I forvaltningen av naturressursene har vi plikt til å se fremover: Kommende generasjoner må sikres adgang til naturopplevelse og til urørt natur som forskningsfelt og referanseområder.

Vi er glade for at det samlede Sperstadutvalg understreker Hardangerviddas verdi som naturområde, og henstiller til Regjering og Storting å slutte seg til det prinsipale standpunkt som flertallet i utvalget gir uttrykk for:

«Hardangervidda vernes mot videre utbygging.» Henvendelser om å avgi uttalelser overfor myndighetene i tråd med dette opprop ble sendt til en lang rekke organisasjoner. Likeledes ba man enkeltpersoner om å støtte aksjonen med sin underskrift på oppropet, eller om man ønsket, på en mer «personlig» preget variant av oppropet. En oversikt vil ha interesse.

Organisasjoner som har avgitt uttalelse:	Medl.tall
Den norske Turistforening	70 000
Kongsberg og Omegn Turistforening	
Norges Jeger- og iFskerforbund	38 000
Norsk Zoologisk Forening	2 000
Norsk Botanisk Forening	2 000
Norsk Ornitologisk Forening	2 000
Norsk Speidergutt-Forbund	27 000
Norsk Speiderpikeforbund	11 000
Foreningen til Ski-idrettens Fremme	43 000
Landslaget for Reiselivet i Norge (taler på vegne av turist- og reiselivsorganisasjonene)	1 000
Norsk Folke Ferie	
Norges Automobilforbund	230 000
Foreningen til Dyrenes Beskyttelse	
Dyrenes Beskytter	
Norges Dyrebeskyttelsesforbund	
Noregs Ungdomslag	30 000
Kunstnernes Hus	
Bildende Kunstneres Styre	
Landsforeningen Norske Malere	500
Kunstnerforbundet	
Unge Kunstneres Samfund	
Senterungdommens Landsforbund	8 000
Kristelig Folkepartis Ungdom	7 000
Unge Høyres Landsforbund	70 000
Norges Unge Venstre	8 000
Norges Konservative Studentforbund	
Totalt ca.	600 000
Underskriftskampanjer.	underskr.
Kronerulling — 9 helsides avisannonser (oppropet)	
Spredte, lokale underskriftskampanjer (oppropet)	
Underskriftskampanje Hallingdal (egen tekst)	767
Underskriftskampanje Numedal/Ø. Buskerud (egen tekst)	6 037
Underskriftskampanje Vinje i Telemark (Møsstrand) (egen tekst)	174

Vitenskapelig personale v/Oslo Universitet (egen tekst)	378
Vitenskapelig personale v/Museene på Tøyen (egen tekst)	94
Leger v/Rikshospitalet (egen tekst)	242
Totalt ca.	31 500

For å oppnå disse resultater har det vært produsert forskjellig materiell og vært arrangert en rekke møter, både i Oslo og i distriktene. Det har hele tiden vært nær kontakt med presse, radio og T.V. Aksjonen har hatt gleden av et godt samarbeid med et stort antall personer.

«Aksjon Hardangervidda» er ikke avblåst. Først når Industridepartementets innstilling om verneplanen for vassdrag foreligger på nyåret, vil standpunkt om aksjonens opphør eller forlengelse blir tatt.

c. Femunden...

Femundutvalget har i 1971 arbeidet videre for å sikre Femunden og Trysilelva, først og fremst mot kraftutbygging, men også mot andre skadelige inngrep og bruksformer. Sperstadutvalgets forslag om varig vern mot kraftutbygging av Femundvassdraget er blitt sterkt støttet og bør føre til en tilsvarende prioritering når verneplanen for vassdrag blir klar i 1972. Femundutvalgets øvrige arbeid har som forutsetning at reguleringsplanene blir skrinlagt, og at det tas sikte på en framsynt disponering av vannressursene i Femundvassdragets nedbørsfelt, slik at de naturgitte verdier og muligheter blir bevart og utnyttet utfra prinsippene for naturvern. I denne sammenheng er det naturlig å peke på arbeidet med å sikre Tufsingas delta som naturreservat. Sommeren 1971 ble det foretatt inngående studier med dette for øye.

d. Aurlandsdalen, partsrettigheter.

NNV reiste krav om å få delta i skjønnnet i Aurlandsdalen som representant for almenheten. Hensikten var å få anledning til å nedlegge påstand

for skjønnsretten om eventuelle tiltak som utbyggeren burde bli pålagt for å verne naturen mest mulig under utbyggingsarbeidet.

Oslo Lysverker motsatte seg vårt krav. Tvisten ble behandlet i herredsretten, som 29. mai 1970 avviste vårt krav om partsrettigheter.

NNV anket til lagmannsretten, som behandlet saken 11. februar 1971. Lagmannsretten kom til samme resultat som herredsretten, men med et vesentlig forskjellig syn på såvel det prosessuelle som det materiell-rettslige grunnlag for resultatet. Retten fant også at saken gjaldt et spørsmål av prinsipiell og almen interesse som ikke har foreligget for domstolene tidligere. Saksomkostninger ble derfor ikke idømt.

Saken ble den 23. april anket til Høyesterett og bevisopptak ble avholdt 28. oktober. Høyesterett vil antakelig behandle saken i april/mai 1972.

e. *Områdene syd for Hardangervidda.*

Ytterligere store naturinngrep er under planlegging i områdene sør for Hardangervidda: Vassdragsreguleringer i Røldal/Suldal, Ulla/Førre og Bykleheiene, veibygging og anlegg av kraftlinjer.

På grunnlag av bl. a. disse planer besluttet landsstyret i mars å opprette et eget utvalg med mandat å overvåke den pågående tekniske utnyttelse av heiområdene sør for Hardangervidda.

Reidar Fritzvold ble oppnevnt som formann i utvalget.

Ved brev til Kommunaldepartementet i april ba NNV om at anlegg av den planlagte kraftlinje mellom Kvanndal og Songa ble utsatt for på et senere tidspunkt å bli innarbeidet i en samlet og fullstendig disponeringsplan.

I forbindelse med planene om regulering av Øvre Otra og vassdragene innenfor Ulla/Førre-området, skrev NNV i oktober til Kommunaldepartementet og ba om at planene måtte utsettes og istedet inkorporeres i vurderingsmaterialet til landsdelskomiteen for Agder og Rogaland. Etter hva vi har fått opplyst, akter komiteen å foreta en

gjennomgripende og helhetlig planlegging av heiområdene sør for vidda, et arbeid NNV støtter fullt ut.

Vi gjør oppmerksom på at NNV allerede på det nåværende tidspunkt går inn for vern Funninglandheiene, mot enhver regulering av Suldalsvann, mot ytterligere reduksjon av vannføringen i Otra mellom Hartevasn og Bossvann og mot det planlagte kjempemagasin i Urarvantraktene.

f. *Interessekonflikter på Svalbard.*

I forbindelse med planene om øjeboring på Svalbard, rettet forbundet i mars en henstilling til Justis-, Industri-, Kommunal- og Landbruksdepartementet om at: 1) Naturvernloven snarest måtte bli gjort gjeldende for Svalbard, 2) at forslaget om etablering av naturreservat på Edgeøya/Barentsøy og planene om øjeboring i de samme områder måtte behandles under ett, og at 3) særskilte forskrifter for prøveboring, produksjon m.v. burde iverksettes før man tillot naturinngrep.

NNV hevdet at økologiske hensyn måtte bli tillagt avgjørende vekt såvel ved utforming av forskrifter som ved praktisk virksomhet, på bakgrunn av de klare internasjonale naturvernforpliktelser som Norge ifølge Svalbardtraktaten er tillagt.

Regjeringen vedtok så den 28. mai forskrifter for Svalbard og Jan Mayen som bl. a. innebærer at planer om virksomhet av forskjellig art i våre arktiske strøk ikke kan iverksettes før de er godkjent av sentralmyndighetene.

Kong Karls Land ble fredet som naturreservat ved Kgl. res. av 22. april. Naturvernmyndighetene utreder nå spørsmålet om naturverntiltak for øvrige deler av Svalbard (bl. a. Edgeøya og Barentsøya).

Forbundets representantskap henvendte seg i juni til Regjeringen og uttrykte tilfredshet med de gjennomførte tiltak. Man uttrykte videre ønske om sterkere biologisk forskningsinnsats, styrking av sysselmannens oppsyn samt egen naturvern-

konsulentstilling for Svalbard. Det ble understreket at de mest verneverdige deler av Svalbard måtte sikres som reservater/nasjonalparker, idet forbundet mener at bevarings- og vedlikeholdshensynet er det primære i disse områder.

3. VANNFORURENSNING.

- a. *Utvalg for renere vann i Skagerak, Kattegat og Oslofjorden (SKA.KAT.OS.).*
I samarbeid med Østlandske Naturvernforening tok Vestfold Naturvern våren 1971 initiativet til å danne en opinionsskapende skandinavisk pressgruppe bestående av representanter fra en rekke organisasjoner, med sikte på å sanere forurensingene i Skagerak, Kattegat og Oslofjorden. Ved siden av initiativtakerne, er følgende norske organisasjoner med i gruppen: Oslofjordens Fiskerlag, Østlandske Fiskeriselskap, Noregs Sildeslagslag, Norges Dykkerforbund, Aust- og Vest-Agder Naturvern.
Den organisasjonsmessige oppbygging er tenkt lagt opp på følgende måte: Hvert land etablerer sin grunnseksjon. Hver seksjon velger et styre, og fra hvert landsstyre velges representanter til et skandinavisk styre.
- b. *Dumping i havet av avfallsprodukter fra tysk industri.*
I slutten av mars kunne avisene fortelle at tyske redere hadde dumpet store mengder giftstoffer i havet og at en ny last ville gå fra vest-tysk havn i april.
Foranlediget av disse meldinger sendte NNV et brev til forbundskansler Brandt med anmodning om at avfallsstoffene måtte lagres under strengeste kontroll. Den sterke opinion i mange land har bidratt sterkt til at giftavfall heretter behandles langt mer forsvarlig.
- c. *Dansk avfallsdumping i Kattegat.*
Danske fabrikker planla i mai å lede betydelige mengder avfallsprodukter, bl.a. hormonprepara-

ter og organisk avfall fra sprit- og gjærproduksjon, ut i Kattegat.

NNV vendte seg i dette tilfelle til statsminister Baunsgaard og fikk til svar at saken ville bli behandlet av en vanddomstol og at omfattende undersøkelser ville bli satt igang før en eventuell tillatelse til utslipp ble gitt.

d. *Diverse vannforurensingssaker.*

Etter at lov om vern mot vannforurensing (av 26. juni 1970) ble iverksatt, er det gjort gjeldende generell plikt til innsendelse av søknad om utslipp. Søknadsdokumentene blir lagt ut til offentlig ettersyn og melding om dette kunngjøres i Norsk Lysingsblad.

Sekretariatet har i løpet av året gjort det til regel å klippe ut slike meldinger og sende dem til den kretsforening saken berører. Eventuelle reaksjoner sendes vanligvis Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen direkte fra kretsforeningene.

- e. *Oljeutvinning på den norske del av kontinental-sokkelen.* Våre myndigheter er for tiden i ferd med å utarbeide planer over alternative ilandføringssteder og transportmetoder for Nordsjøoljen. Både borearbeidet, transportsystemene og lagringsmetodene innebærer risiko for oljesøl.
NNV sendte i august et brev til Statens oljeråd hvor vi ba om å bli holdt mest mulig løpende orientert om planene for ilandføring og lagring. Forbundet har ikke mottatt svar på henvendelsen.

4. LUFTFORURENSING, STØY.

a. *Bilen som luftforurensar.*

NNV rettet i september en henvendelse til Regjeringen med anmodning om at det snarest ble iverksatt strenge restriktive tiltak for å redusere avgassutslippene fra bilmotoren. Av konkrete forslag brevet inneholder, kan nevnes:

— All bensin som omsettes innenlands skal være blyfri i løpet av 5 år.

- I tettbygd strøk må ikke motoren holdes igang unødig.
- Obligatorisk årlig kontroll og justering av bilmotoren.
- Intensivert by- og trafikkplanlegging med tanke på å hindre høye lokale konsentrasjoner.
- Reduksjon av privatbilismen i byene gjennom en vel utbygget kollektivtransport.

Forbundet har før tiden til vurdering en norsk oppfinnelse som i vesentlig grad synes å redusere skadevirkningene av avgassutslipp fra bilmotoren.

b. *Supersonisk luftfart.*

Det er før tiden igang tre prosjekter for utvikling av passasjerfly med marsjhastighet større enn lydets (det amerikanske Boeing SST 2707, det sovjetiske Tupolev TU 144 og det fransk/britiske Concorde). Indikasjoner og realistiske antakelser tyder på at slik ferdseil representerer en reell fare for det menneskelige miljø.

I brev av 11. januar anmodet NNV Samferdselsdepartementet om å ta initiativ til at det straks blir innført totalforbud mot supersonisk luftfart over norsk land- og sjøterritorium og at spørsmålet tas opp i Nordisk Råd med sikte på at liknende bestemmelser også blir iverksatt i de øvrige nordiske land.

5. JORDFORURENSING

a. *Plantevernmidler.*

Forbundets sekretariat har i løpet av året samlet og bearbeidet materiale om dette emne med tanke på en henvendelse til myndighetene våren 1972.

b. *Sur nedbør.*

NNV ble av Industridepartementet i juli anmodet om en uttalelse i forbindelse med et svensk medlemsforslag til Nordisk Råd om tiltak for reduksjon av svovelutslipp til atmosfæren.

Som kjent fører slike utslipp bl. a. til sterk re-

duksjon av produksjonsevnen i jord og fiskevann, korrosjonsskader m.v.

I sin uttalelse støttet NNV det svenske forslag og uttalte videre at forbud mot alt utslipp til atmosfæren av unøytraliserte sure bestanddeler burde overveies. Likeledes anbefalte NNV at det til FN-konferansen i 1972 utformes et felles nordisk standpunkt i saken.

c. *Nordisk miljøvernkonvensjon.*

NNV har gitt full støtte til et svensk medlemsforslag til Nordisk Råd om fellesnordisk miljøvernkonvensjon. Formålet med denne er at man i det nasjonale lovverk likestiller nabolandenes miljøverninteresser med landets egne.

6. MOTORISERT FERDSEL

Sammen med Norges Skogeierforbund, Norsk Almenningsforbund, Norsk Bonde- og småbrukarlag og Skogeierforeningen av 1950 rettet NNV i mars en henvendelse til Kommunaldepartementet om at det blir nedsatt et utvalg som får i oppdrag snarest å utarbeide forslag til lovregler for motorisert ferdseil i naturen. Svar er ikke mottatt.

7. PLAN, BEBYGGELSE

a. *Midlertidig byggeforbud i høyfjellet.*

I brev til Regjeringen av 18. juni støttet NNV og Norges Jeger- og Fiskerforbund et forslag fra LO om at det straks blir iverksatt midlertidig byggeforbud i høyfjellet.

Det ble spesielt pekt på at det midlertidige lovforbud primært må gi våre myndigheter tid til å utarbeide en permanent lov for disponering av høyfjellstrøkene heri medregnet skog-bjørke-beltet (fjellplanlov), samordne bestemmelser i lovverket og gjøre seg ferdig med generalplanarbeidet.

Søknader om dispensasjon fra forbudet bør avgjøres av et høyere forvaltningsorgan enn kommunen.

Under henvisning til vår holdning

i dette brev, har NNV anmodet A/S Andstor om å stille planene om hyttebygging i høyfjellet i bero.

I svarbrevet fra Kommunaldepartementet av 16. juli heter det bl. a. at «departementet arbeider med spørsmålet om forslag til spesielle regulerende bestemmelser for grunnutnyttningen i fjellområdene, eventuelt som egen lov eller innarbeidet i bygningsloven eller annen lov som tar sikte på en totalregulering av all arealutnytting.»

b. *Plan for utnyttelsen av Oslomarka.*

Ved brev til NNV fra Kommunal- og arbeidsdepartementet av 23. oktober anmodet departementet forbundet om en uttalelse i forbindelse med departementets utkast til opplegg for det videre arbeid med en plan for Oslomarka.

Utkastet inneholdt bl. a. forslag om midlertidig lov som gir departementet fullmakt til å kontrollere utnyttelsen av Marka. NNV støttet lovforslaget under forutsetning av at loven får vernet av Marka som hovedregel og at dispensasjon til vegbygging, skoggrøfting, bruk av plantevernmidler og andre inngrep blir sjeldne unntak som bare gis på grunnlag av en totalvurdering etter at spørsmålet har vært forelagt alle berørte interesser. Også forslaget om at det utarbeides en permanent flerbruksplan for utnyttelsen av Marka ble støttet.

I departementets brev ble det også foreslått opprettelse av et rådgivende utvalg som skal fungere i en to-tre-års planleggingsperiode. NNV var foreslått representert i dette utvalg og i svarbrevet ga forbundet med enkelte forbehold uttrykk for at man var interessert i å være med.

c. *Plan for Vikerfjellområdet, Buskerud.*

Ringerike reguleringsvesen har tatt opp arbeidet med en samordnet planlegging av Vikerfjellområdet.

I denne forbindelse sendte NNV i juli et brev til Ringerike kommune, hvor vi innstendig anmodet om at området omkring Vikerfjell ble inkludert

i planene om dannelse av et naturreservat i Vassfartraktene og at området i sterkest mulig grad blir vernet mot menneskelig påvirkning, så som utstrakt flatehogst, sprøyting og gjødsling av skog, drenering av myrer, biltrafikk og turisme.

Dersom disse vernetiltak blir gjennomført, synes Vikerfjellområdet sammen med Vassfaret fortsatt å kunne egne seg som en fullgod biotop for vår siste, faste bjørnestamme. Området vil dessuten kunne bli et meget verdifullt naturreservat og referanseområde for en rekke økologiske aktiviteter.

d. *NGO's planlagte administrasjonsbygg på Tanbergmoen, Ringerike.*

Etter anmodning fra Kirke- og undervisningsdepartementet avga NNV den 24. februar en uttalelse i denne sak.

NNV pekte på at bygget var tenkt reist på en sentral kolle i bygda — et område med verdifulle fornminner i et landskap preget av rolige harmoniske linjer. Bygget ville forstyrre miljøet omkring fornminnene, legge beslag på dyrkbar jord og virke som et fremmedelement i kulturlandskapet.

NNV ble senere underrettet om at Kirke- og undervisningsdepartementet i et brev til Kommunaldepartementet, under henvisning til uttalelsene fra NNV og Universitetets Oldsaksamling ba om at «Det søkes frem til en annen plassering av Norges Geografiske Oppmålings nybygg».

8. *ANDRE TEKNISKE INNGREP*

a. *Kraftlinje i Sjodalen.*

Hovedstyret i Norges Vassdrags- og elektrisitetsvesen ga den 14. oktober A/S Eidefoss konsesjon til «å bygge og drive en ca. 37,5 km lang kraftledning for 22 KV nominellspenning fra Randsverk til Gjendesheim med avgrensning til Bessheim i Vågå kommune».

NNV påanket avgjørelsen til Industridepartementet idet vi hevdet at endelig avgjørelse i saken

først burde bli tatt etter at Stortinget hadde behandlet verneplanen for vassdrag. Kraftlinjen ville dessuten få innflytelse på plassering av en eventuell hyttebebyggelse i Sjødalen.

Forbundet ble av Justisdepartementet innrømmet klagerett. (Industridepartementet har senere vurdert, og avvist klagen).

9. DYRELIV, JAKT, FANGST OG FISKE

Forbundet har fortsatt sitt arbeid for bedre vern av truede dyrearter. I en henvendelse til Direktoratet for jakt, viltstell og ferskvannsfiske, krevet forbundet på ny totalfredning av alle rovfugler, og understreket nødvendigheten av at fredningen også måtte omfatte hønehauk.

Ettersom både Jaktloven og Naturvernloven åpner adgang til fredning av pattedyr og fugler, har forbundet sett nødvendigheten av en koordinering av arbeidet på dette felt. Forbundet inviterte derfor representanter for Jaktadministrasjonen (Landbruksdepartementet) og Administrasjonen for friluftsliv og naturvern (Kommunaldepartementet) til et møte der samarbeid om rovdysaken ble drøftet.

I en henvendelse til de to departementet i desember tok forbundet på ny opp de fire store rovdynenes skjebne. Her ble det bl. a. foreslått fredning av ulv og bjørn i hele landet, fredning av jerv i Sør-Norge, og yngletidsfredning av jerv og gaupe i hele landet. Samtidig foreslo forbundet opphevelse av skuddpremie-systemet og innføring av en enklere ordning når det gjelder erstatning for skader på husdyr forårsaket av de store rovdynene.

De store rovdynene var også tema på de nordiske naturvernorganisasjonenes møte i Stockholm i november, der det ble vedtatt en henstilling til regjeringene om å ta skritt til å sikre disse artenes fremtid Norden.

Viktige resultater ble oppnådd på dette felt i 1971. Alle rovfugler og ugler ble fredet, og det ble fra 28. mai innført fredning for ett år av ulv i hele riket

og av bjørn i fylkene Oppland og Buskerud. Tidlig på året ble Landbruksdepartementets forskifter for bruk av fosforglyserin til kråkefangst opphevet, og alle tillatelser til fangst av rovvilt med gift ble tilbakekalt.

10. LOVGIVNING/ADMINISTRATIVE VEDTAK

a. *Fjellov.*

Med enkelte, mindre reservasjoner gir forbundet i en uttalelse av 19. mars utkastet til ny fjellov sin støtte. Man har særlig påpekt verdien av at den utredende komité lar naturvern hensynet prege de foreslåtte regler om disponering av de naturressurser som faller innenfor lovens område.

b. *Strandplanlov.*

I en uttalelse av 25. januar

- støtter NNV forslaget om ny strandplanlov
- understreker vi betydningen av at naturvern kommer inn som et overordnet planprinsipp og
- presiserer vi behovet for naturfaglig sakkunnskap i planleggingen.

Forbundets eneste innvending mot innstillingen er at myndigheten for godkjenning av strandplaner ikke må tilligge fylkesmannen, men vedkommende departement.

Lovforslaget ble vedtatt av Odelstinget 4. desember uten at vår innvending ble tatt til følge.

c. *Lov om vern mot forsøpling av naturen.*

Sosialdepartementet har sendt ut til uttalelse et forslag om egen forsøplingslov. Dersom forslaget vedtas, vil loven av 19. juni 1970 om adgang til å forby bruk av visse typer engangsemballasje, bli opphevet.

Motivene bak forslaget har sitt utspring i rene naturvern betraktninger og lovforslaget vil, dersom det vedtas, få et forholdsvis bredt virkeområde.

Forbundet sa seg i en uttalelse i mars tilfreds med utkastet men understreket at lovens intensjoner i praksis ville stå og falle med et effektivt oppsyn.

d. *Ny reinbeitekonvensjon mellom Sverige og Norge.* Etter anmodning til Utenriksdepartementet fikk NNV oversendt utkast til ny reinbeitekonvensjon mellom de to land. Svenska Naturskyddsföreningen ble av Naturvårdsverket anmodet om å uttale seg og i vårt brev til Landbruksdepartementet av 22. desember beklager forbundet at en sak av denne karakter ikke får samme behandling i de to land.

NNV sa seg stort sett enig i utkastet til ny konvensjon, men ga uttrykk for at man måtte være forsiktig med hogst i skogbandet mot høyfjellet. NNV nærte også bekymring for de estetiske virkninger av det store omfang av sperregjerder, spesielt de som berører nasjonalparkene og innvirkningen på f. eks. elgtrekk. Planer om slike gjerder burde forelegges fylkets naturvernkonsulent. NNV protesterte mot planene om anlegg av gjerde innen Dividal nasjonalpark.

Endelig ga NNV uttrykk for at konvensjonen ikke bør ha så lang gyldighetstid som 30 år, og foreslår 15 år isteden.

Et effektivt kontrollapparat til å overvåke bestemmelsene, må etableres.

e. *Grunnprinsippet i jaktlovgivningen.*

I henhold til vedtak på representantskapsmøtet i juni ble det sendt anmodning til Regjeringen om straks å ta standpunkt til Nordisk Råds rekommandasjon av 19. februar 1963, slik at jaktlovrevisjonskomitéen, med utgangspunkt i et utvetydig prinsippvedtak, umiddelbart kan fullføre sitt viktige arbeid med en ny, eventuelt revidert jaktlov. Det forutsettes at den nye/reviderte lov vil gi truede dyrearter et effektivt vern.

Den nevnte rekommandasjon går som kjent ut på «at der i jakt- og fredningslovgivningen legges det princip til grund, at pattedyr og fugle er totalfrædede, for så vidt der ikke uttrykkelig i

f. *Naturvernet og departementsordningen.*

I en uttalelse fra NNV til Regjeringen av 2. april, lovgivningen er gjort undtagelser herfra.»

heter det bl.a. «Med utgangspunkt i stortingsdebatten om Regjeringens tiltredelseserklæring har Norges Naturvernforbunds styre drøftet naturvernets plass i den offentlige sentraladministrasjon. Vår konklusjon er:

1. Det haster med opprettelsen av et eget departement som primært skal ivareta ikke-kommersielle interesser i utnyttelsen av landets arealer og ressurser.

I dette departement må naturvernet — slik det er definert i naturvernlovens § 1 — få en sentral stilling.

2. Departementets navn bør være: «Det Kgl. departement for naturvern».

Forbundet finner det innlysende at etablering av et departement i tråd med våre synspunkter ikke løser den endelige avveiningsprosess som er nødvendig ved den konkrete saksbehandling.

Denne interesseavveining og da spesielt i større kontroversielle saker vedrørende ressursdisponering, bør ikke skje på et nivå lavere enn regjeringsplan, — det bør derimot overveies etablering av et *overdepartementalt* organ direkte underlagt Statsministeren.»

g. *Naturvernlovens § 2.*

Følgende henstilling ble den 5. juni sendt Regjeringen: «I lov av 19. juni 1970 om naturvern heter det i § 25, første punktum: «Denne lov trer i kraft 1. juli 1970, dog slik at § 2 trer i kraft først fra den tid Kongen bestemmer.»

Etter Norges Naturvernforbunds oppfatning er det lovens § 2 som i relasjon til bestemmelsene i § 1 gjør loven til noe langt mer enn en fredningslov. Den er nøkkelparagrafen som skal sikre en fornuftig forvaltning av våre naturressurser.

Norges Naturvernforbunds representantskap samlet til møte i Bodø vil derfor henstille til Regjeringen at lovbestemmelsen straks blir satt ut i livet og at dens intensjoner blir håndhevet.»

h. *Norske naturressurser og EEC.*

I de pågående forhandlinger om Norges forhold

til EEC, synes spørsmålene som reiser seg i forbindelse med et effektivt natur- og miljøvern og langsiktig disponering av landets natur og naturressurser ikke å være tilstrekkelig belyst.

Norges Naturvernforbund fant problemene på dette felt så fundamentale at de burde gjøres til gjenstand for egen utredning.

I brev av 25. mars henstilte derfor NNV til Regjeringen å iverksette en slik utredning med sikte på klarlegge de konsekvenser en eventuell EEC-tilknytning ville få for en langsiktig og økologisk fundert disponering av norske naturressurser.

Vår henvendelse ble av Regjeringen oversendt Utenriksdepartementet som i november opplyste at saken var forelagt Kommunaldepartementet. Det het videre i Utenriksdepartementets svarbrev at det var nedsatt en arbeidsgruppe bestående av representanter for Kommunal- og arbeidsdepartementet, Handelsdepartementet, Norges Industriforbund og Utenriksdepartementet som «skal gjennomgå EF's foreliggende planer på miljøvernområdet, med spesiell vekt på tiltak mot forurensninger, og søke å vurdere Norges plass innenfor et EF-samarbeid på dette felt».

Departementet lovet å komme tilbake til saken når ytterligere materiale foreligger.

11. ANDRE NATURVERNSAKER

a. *Forskole for sivilarbeidere — undervisning i naturvern.*

NNV ble sommeren 1971 av Justisdepartementet anmodet om å lage en skisse til undervisningsopplegg i naturvern innenfor rammen av en eventuell forskole for sivilarbeidere.

Forbundet har presentert et forholdsvis fyldig og detaljert utkast til undervisningsplan.

b. *Telemark distriktshøgskole — studieretning i naturvern.*

Forbundet har også kommet med en uttalelse til

en innstilling om naturvernundervisning ved denne skolen. Opplegget virket etter NNV's mening for ambisiøst, i retning av reell høyskoleutdanning, og NNV ga derfor uttrykk for at det snarest bør iverksettes en koordinering på landsplan av undervisningstilbudet og kompetansespørsmålet på dette felt.

c. *Planer om naturvernakademi ved Svanvik folkehøgskole, Finnmark.*

Denne saken ble drøftet allerede på representantskapsmøtet i 1970 hvor tanken om opprettelse av et slikt akademi fikk tilslutning.

Finnmark Naturvern var initiativtaker i denne saken. Planene hadde vært uformelt drøftet med representanter for våre myndigheter og hadde også vært forelagt en rekke institusjoner til uttalelse. Reaksjonen hadde overalt vært meget positiv.

Foreningen er for tiden i ferd med å utarbeide skisser til undervisningsplan, administrasjonsordning, kostnadsoverslag, forslag til selve bygget m. v.

Forbundet antar at saken vil bli forelagt myndighetene til realitetsbehandling våren 1972.

INFORMASJONSVIRKSOMHET TIDSSKRIFTET

«Norsk Natur» utkom med fire nummer. Opplaget pr. nr. var 27 000 eks., samlet opplag 108 000. Distribusjon til medlemmer, abonnenter og offentlige organer har gjennomsnittlig ligget på ca. 23 000 eks. Restopplaget har vært brukt i verveøyemed. Årgangens samlede sidetall var 140.

I forbindelse med overgang til offset-trykk er produksjonen rasjonalisert ved at hele årgangens omslag trykkes under ett ved årets begynnelse. Dette betyr en besparelse på ca. 9 000 kr.

ANDRE PUBLIKASJONER

Ved årets utgang var følgende tre, større publikasjoner levert til trykking:

«*Hvem stiller med hva innen naturvernet*». En håndbok med oversikt over alle organisasjoner, offentlige institusjoner m.v. som i sin virksomhet tangerer naturvernspørsmål. Boken får et omfang på ca. 250 sider i format A4. Stipendiat Alf Inge Jansen ved Universitetet i Bergen har forestått det omfattende arbeidet med innsamling og bearbeiding av materialet.

«*Litteratur om natur*». En omfattende, annotert bibliografi over den viktigste tilgjengelige litteratur på naturvernområdet. Boken blir på ca. 100 sider i format A5. Forfatter er mag. art. Bredo Berntsen (Universitetsbiblioteket).

«*Svovelregnet*». En innføring i problemene (årsak og virkning) omkring den sure nedbøren. Publikasjonen blir på ca. 60 sider. Forfatter er cand. real. Oddvar Skre, Botanisk Institutt ved Norges Landbrukshøgskole.

Forbundets arbeidsprogram, vedtatt på representantskapsmøtet 1971, er trykt i et opplag på 10 000 eks. Trykksaken er delt ut i forbindelse med møter, til enkeltpersoner som har vært interessert i medlemskap m.v. Bare et lite restopplag er tilbake ved årets utgang. For samme formål er forbundets vedtekter trykt i nytt opplag.

Årsmeldingen for 1970 ble trykt i et opplag på 1000 eks. Etterspørselen har vært minimal.

I forbindelse med verveaksjoner ble trykt et dobbelt prospektkort i farger, opplag 275 000 eks. (Se under verving.) Kortet, som etter avriving av innmeldesestalongen, var ment brukt som vanlig prospektkort, var påtrykt forbundets navn og adresse.

I forbindelse med «Aksjon Hardangervidda»s tikkone-rulling er det utarbeidet helsides avisannonser (i alt 9) og trykksaker (kort med opprop, innbetalingskort).

Naturvernplansen som i 1970 ble utgitt i samarbeid med forsikringsselskapet Samtrygd, er trykt i nytt opplag, laminert og i større format, og distribuert til ca. 5000 skoler. Til landets turistforeninger er det levert

150 innrammede eksemplarer til opphenging på turisthyttene.

PRESSE – RADIO – FJERNSYN

Direkte fra forbundet til landets aviser og NRK er det sendt ut 18 pressemeldinger. Meldingene har stort sett fått god mottakelse i avisene, og flere av dem er kommet med i nyhetssendingene i radio og fjernsyn. I forbindelse med representantskapsmøtet ble det dessuten sendt ut 4 pressemeldinger via NTB's mann i Bodø.

Etter at offentlighetsprinsippet i forvaltningen ble satt ut i livet, har NTB's mann i departementet ved flere anledninger snappet opp våre henvendelser til myndighetene, noe som har resultert i flere NTB-meldinger om forbundets virksomhet.

I forbindelse med starten på tikkone-rulling for «Aksjon Hardangervidda» ble det arrangert et større møte der pressen var tilstede.

Som vanlig har den alminnelige kontakten med massemedia gjennomgående vært god. Enkelte aviser har vist en noe negativ og til dels kritisk holdning overfor naturvern generelt og også overfor forbundet. På den annen side har en rekke aviser som har spesielt naturverninteresserte medarbeidere vist stor velvilje og aktiv interesse. Forbundet har ved flere anledninger deltatt i radio- og fjernsynsprogrammer.

DIVERSE

Ved flere anledninger har forbundet levert artikler, bilder eller bistått med opplysninger til publikasjoner utgitt av andre (f. eks. leksika, timeplaner, brosjyrer, kart). Forbundet har bistått med oversettelse og tilrettelegging for våre forhold av en norsk utgave av et større undervisningsspill til skolebruk. Spillet tar sikte på å gi elevene et innblikk i problemer i forbindelse med arealplanlegging og naturutnyttelse.

NORGES NATURVERNFORBUND PR. 31.12 1971

Oversikt over kretsforeningene (i parentes er anført det antall representanter som medlemstallet gir rett til på representantskapsmøtet).

- Østlandske Naturvernforening (3)
Postboks 8268, Hammersborg, Oslo 1.
- Kongsberg Naturvern (1)
Formann: Siv.ing. Tore Castberg,
Postboks 30, 3601 Kongsberg.
- Hedmark Naturvern (2)
Formann: Byveterinær Erik Holager,
Vangsveien 121, 2300 Hamar.
- Oppland Naturvern (2)
Formann: Regionalplanlegger Magnar Roseth,
Strandgt. 17, 2800 Gjøvik.
- Vestfold Naturvern (2)
Formann: Adjunkt Bjørn Thuv,
Postboks 73, 3101 Tønsberg.
- Aust-Agder Naturvern (1)
Formann: Journalist Kjell Bøe,
«Agderposten», 4800 Arendal.
- Vest-Agder Naturvern (1)
Formann: Planteskoleeier Arne Kr. Bragdø,
Kristiansand Park- og Friluftsvesen,
Tollbodgt. 40, 4600 Kristiansand.
- Rogaland Naturvern (2)
Formann: Fylkesskogsjef Othar Hvoslef,
Rogaland Fylkesskogkontor,
Klubbgt. 1, 4000 Stavanger.
- Haugaland Naturvern (1)
Formann: Bedriftsøkonom Lorentz B. Nilssen,
Postboks 435, 5500 Haugesund.
- Vestlandske Naturvernforening (3)
Formann: Universitetslektor Cornelius M. Schilbred,
Postboks 1201, 5000 Bergen.
- Møre og Romsdal Naturvern (2)
Formann: Adjunkt Kåre Kopreitan,
Sande skole, 6600 Sunndalsøra.
- Sør-Trøndelag Naturvern (3)
Formann: Cand. real. Eldar Gaare,
Museet, Erl. Skakkesgt. 47 B, 7000 Trondheim.

- Nord-Trøndelag Naturvern (2)
Formann: Lektor Odd Schei,
Bamberg, 7600 Levanger.
- Nordland Naturvernforening (2)
Formann: Fylkesagronom Iver Hersoug,
Fylkeshuset, 8000 Bodø.
- Troms Naturvern (2)
Formann: Hotelleier Torbjørn Kvammen,
Rundhaug Hotell, 9230 Bakkehaug.
- Finnmark Naturvern og Sør-Varanger Naturvern (2)
Formann: Avdelingsjef Roy Carlsen,
Pasvikveien 39, 9900 Kirkenes.
- Natur og Ungdom (1)
Formann: Gymnasiast Tore Killingland,
Minister Ditleffsvei 17, Oslo 8.

LANDSSTYRETS SAMMENSETNING:

(Tallene i parentes angir det år vedkommende er på valg.)

- Overingeniør Odd Lohne, Asker, formann (1972)
Fylkesidrettskons. Alv Kveberg, Gjøvik, viseform. (1972)
Pers. varamann professor Anders Hagen, Bergen (1972)
Cand. real. Magnar Norderhaug, Oslo (1972)
Pers. varamann cand. real. Eldar Gaare, Tr.heim (1972)
Cand. real. Øystein Dalland, Alta (1974)
Pers. varamann mag. art. Bredo Berntsen, Oslo (1974)
Fylkeshagearkitekt Oddlaug Brunvoll, Bodø (1974)
Pers. varamann stud. jur. Erik Schilbred, Oslo (1974)
Kirkeverge Anders Kvam, Bergen (1973)
Pers. varamann oberst O. M. Jørgensen, Sandnes (1973)
Lege Hans J. Engan, Oslo (1973)
Pers. varamann maleren Reidar Fritzvold, Oslo (1974)

Styreutvalget: Lohne, Kveberg, Norderhaug.

VALGKOMITE:

- Stud. jur. Ragnar Vik, Oslo.
Kontorsjef Einar M. Møller, Trondheim.
Regnskapssjef Aksel Foyen, Bergen.

Revisor: Statsautorisert revisor Henning Ziesler, Oslo.

SEKRETARIATET (pr. 31.12 1971):

Generalsekretær Magne Midttun
Kontorsjef Roar Sæther
Konsulent Thor Midteng
Redaktør Ragnar Frislid (engasjement)
Organisasjonssekretær Per Valset (begynt 1.3. 1971)
Kontordame Liv Mile (begynt 1.3. 1971)
Kontordame Marit Skedsmo
Kontordame Edith Sagen (begynt 1.5. 1971)
Sluttet i løpet av 1971:
Kontordame Eli Petersen (30.4. 1971)
Kontordame Lis Jørgensen (31.5. 1971)

KONSULTATIVT FAGUTVALG:

(Oppnevnt for 3 år i 1971 – funksjonstiden følger kalenderåret.)

Førstekonservator Edvard K. Barth
Cand. oecon. Chr. Børs Lind
Overarkitekt Elin Conradi
Professor Eilif Dahl
Førstekonservator Johannes A. Dons
Disponent Nils E. Ekjord
Professor Carl August Fleischer
Sivilingeniør Ingvald Godal
Konsulent Jon Godal
Konsulent Olav Hjeljord
Amanuensis Gunnar Holt
Universitetsstipendiat Alf Inge Jansen
Kaptein W. Wexahl Johansen
Sivilingeniør Ole Jacob Kobbe
Professor Leiv Kreyberg
Forskningsstipendiat Thor Larsen
Lektor Svein Lie
Førsteamanuensis Walter Lindberg
Bonde Petter Lindstad
Kontorsjef Arne Løchen
Banksjef Johan Melander
Informasjonssjef Finn Mihle
Cand. real. Magnar Norderhaug

Havforsker Karsten Palmork
Faktor Øivind Pedersen
Hotellkoordinator Ulf Prytz
Førstekonservator Arne Skjølvold
Avdelingssjef Terje Simensen
Friluft- og naturvernkonsulent Ola Skauge
Forsker Odd Skogvold
Sivilingeniør Svein Solhjell
Avdelingssjef Olav M. Skulberg
Advokat Reidar Soot
Lektor Knut Stokke
Professor Ragnhild Sundby
Advokat Ole Chr. Wærenskjold

FASTE KOMITEER:

(Oppnevnt for 3 år i 1971 – funksjonstiden følger kalenderåret.)

Finanskomiteen:

Disponent Nils E. Ekjord
Bonde Petter Lindstad
Banksjef Johan Melander
Landsstyrets formann
Kontorsjefen

Program- og vedtektskomiteen:

Stud. jur. Erik Schilbred
Stud. jur. Ragnar Vik
Advokat Ole Chr. Wærenskjold
Organisasjonssekretæren

Redaksjonskomiteen:

Cand. real. Magnar Norderhaug
Stud. jur. Ragnar Vik
Generalsekretæren
Redaktøren

MIDLERTIDIGE UTVALG:

Bykleutvalget:

(Arne Berg, Olav Bø, Ragnar Frislid, Reidar Fritzvold, Jon Løyland, Aagot Noss og NVV's generalsekretær.)

Utvalget har knyttet til seg Aasmund Tveiten og Arne K. Sterten.

Femundutvalget:

(Gunnar Mack, Knut Rom, Olav Skulberg, Thore Svingen, Svein Tornås, Ragnar Vik.)

«Aksjon Hardangervidda»:

Ørik (Eivind Andreassen, Eivind Bratlie, Ole Jacob Kobbe, Chr. Børs Lind, Svein Lie, Magne Midttun, Erik Nesse, Øivind Pedersen, Ulf Prytz, Svein Solhjell, Svein Tornås.)

*FORBUNDETS REPRESENTASJON
I ANDRE ORGANISASJONER M.V.*

Nordiska Oljeskyddsunionen:

Kontorsjef Roar Sæther.

Det Kgl. Selskap for Norges Vel:

(Utvalg for natur- og miljø saker)

Skogkonsulent Bjørn Bjørnsrud.

Det norske Skogselskaps representantskap:

Konsulent Thor Midteng.

Norske 4-H Studieforbund:

Kontorsjef Roar Sæther.

Norges Standardiseringsforbund:

(Komiteen for standardisering av friluftsskilter)

Oberstløytnant Nils Borchgrevink.

(Varamann, maleren Reidar Fritzvold).

Oljevernrådet:

Generalsekretær Magne Midttun.

NORGES NATURVERNFORBUND
 ÅRSREGNSKAP 1971
 VINNING- OG TAPSKONTO 1/1-31/12 1971

Utgifter:

Lønninger, ansatte	354 603,60	
Lønninger, ekstrahjelp	4 160,—	
Sosiale utgifter	52 531,87	
		411 295,47
Konsulentonorarer	4 000,—	
Husleie, rengj., varme, lys, forsikr.	31 356,80	
Kontorutstyr	8 722,65	
Kontorrekvisita	15 972,87	
Porto	15 905,—	
Telefon og telegrammer	12 380,79	
		52 981,31
Kontingenter	662,08	
PR, opplysningsvirks., verving ..	91 605,93	
Tidsskriftet «Norsk Natur»	104 582,21	
		196 188,14
Aksjon Hardangervidda	16 571,87	
Medlemskartotek, ajourhold og kont.inkasso	30 570,88	
Reiser, befar./møter, konf.	17 093,11	
Repr.tantsk.- og landsstyremøter	19 322,85	
		36 415,96
Avsatt Livsvarige medlemmers fond	3 250,—	
Diverse andre utgifter	1 716,02	
		785 008,53

Inntekter:

Kontingenter:		
tidligere års	750,—	
personlige	313 013,30	
familiemedlemmer	2 460,—	
gavemedlemmer	420,—	
kollektive	52 450,—	
livsvarige	3 250,—	
		372 343,30
Avgis til kretsforeningene	89 433,30	
		282 910,—
Bidrag:		
Staten	230 000,—	
Viltfondet (til Norsk Natur) ..	25 000,—	
Kommuner	40 800,—	
Konsul Viriks legat	50 000,—	
Andre bidrag	17 000,—	
		362 800,—
Ann.inntekter «Norsk Natur» ..	8 850,—	
Abonnenter	6 195,—	
		15 045,—
Gevinst, renter og utbytte av fonds	25 759,37	
Naturvernlotteriet 1971		
(211 lodd à kr. 500,—)	105,500,—	
÷ utgifter	24 901,20	
		80 598,80
Diverse andre inntekter	7 436,56	
Underskudd 1971	10 458,80	
		785 008,53

STATUS PR. 31/12 1971

Aktiva:

Kasse	460,17	
Postgiro 94 60	14 031,19	
Postgiro 15 03 10	3 970,72	
Christiania Bank og Kreditkasse	48 277,32	
	<u>66 739,40</u>	
Diverse debitorer	10 001,20	
Beholdning, medlemsnåler	1 500,—	
Beholdning, merkater	2 000,—	
	<u>3 500,—</u>	
Fondsmidler:		
Til forvaltning	29 650,—	
Bankinnskudd	22 150,—	
Lånekontrakt	10 000,—	
Obligasjoner	3 000,—	
Aksjer	12 225,—	
	<u>77 025,—</u>	
Underbalanse pr. 1/1 1971	133 308,47	
Underskudd 1971	10 458,80	
	<u>143 767,27</u>	

Passiva:

Diverse kreditorer		
(inkl. kont.andeler)	121 960,35	
Forsk.betalte kontingenter	3 280,—	
	<u>125 240,35</u>	
Jubileumsgave fra Norske Liv ..	100 000,—	
Disp. til miljøv. 1969 ..	2 054,55	
» » 1970 ..	17 252,40	
» » 1971 ..	24 296,35	
	<u>43 603,30</u>	
Bidrag fra landbr. næringsorg. ..	31 090,—	56 396,70
Disp. landsk.v. 1970 ..	21 090,—	
» » 1971 ..	10 000,—	
	<u>31 090,—</u>	
		0,—
Bidrag fra Oslo Handelskammer (til utstill.)		10 000,—
Kronerulling Hardangervidda ...	149 109,33	
Disp. 1971 til annonsering, adm.	116 738,51	
	<u>32 370,82</u>	
Fonds:		
Albert Grøvs Fond	27 875,—	
Maren Stamse Knutsens gave	10 000,—	
Livsvarige medlemmers fond ..	35 900,—	
Avsatt for nye medl. 1971 ..	3 250,—	
	<u>39 150,—</u>	
		<u>301 032,87</u>
	<u>301 032,87</u>	

Oslo, 31. desember 1971
18. februar 1972

NORGES NATURVERNFORBUND

Odd Lohne
formann

Bredo Berntsen, Oddlaug Brunvoll.
Øystein Dalland, Hans J. Engan,
O. M. Jørgensen, Magnar Norderhaug
styremedlemmer

Roar Sæther
kontorsjef

Revidert.
Beretning avgitt 15. februar 1972
Henning Ziesler
statsautorisert revisor

Magne Midttun
generalsekretær